

האם כדאי להישאר באזור המרכז משיקולים כלכליים של פרנסה?
אלו עוד שיקולים כלכליים ארוכי טווח צריך לקחת בחשבון
בבחירת מקום המגורים?

מתוך הגליון

דבר המערכת

האביון ובעל ההון סיפור לפורים

בעיירה אחת היו פעם שני אחים, אחד מהם היה עשיר גדול וקמצן עוד יותר גדול, והשני היה עני ודלפון שבקושי הצליח להתכלכל לחם לפי הטף. אביהם של האחים התגורר בעיירה מרוחקת, דבר שהרחיק בין האחים, אשר הקשר ביניהם היה רופף גם כן.

יום אחד הגיעה הבשורה, כי אחותם באה בקשרי שידוכין ובקרוב תיערך מסיבת הנישואין בעיירת הולדתם. המברק, שיועד לשני האחים, הגיע אל בית העשיר, שלו היתה כתובת מסודרת ומען למשלוח דואר.

"מובן מאליו שהשתתפתכם יחד עם בתיכם תהיה לעונג לכל המשפחה", כתב האב ברוב רגש במכתבו, "ברצוני לבקש כי תרכשו לכל אחד מכם בגדים נאים ומתוקנים, כראוי לכבוד השמחה הגדולה. ואל נא תתלבטו בענייני המחיר, כי אנוכי אשלם בלי נדר את

המשך בעמוד הבא

תורת חסד

הגאון רבי גבריאל יוסף לוי שליט"א
ראש ישיבת "באר התורה" ונשיא הגמ"ח

המשך מגליון הקודם

שאלה

יש לי שאלה, שלכאורי קשה ביותר, וככל הנראה יש את השאלה הזו לכמה וכמה משפחות במצב.

אני בלעה"ר בעל משפחה גדולה (סה"כ 10 נפשות). הבת הגדולה שלי היא בשנה שניה בסמינר, ואני גר בירושלים בדירה צנועה של 3 חדרים, ואני שואל את עצמי: אם אעשה את הצעד הזה לצאת מירושלים לערי הפריפריה:

א) לאיפה אני שולח את הבנות הגדולות? האם יהיו שם סמינרים כללבי או שאצטרך לשלוח מחוץ למקום המגורים שזה לא דבר נוח במקומות שהאוכלוסיה מעורבת.

ב) אני לא מעוניין לבוא למקום ולהיות שם ה'סבא' של המקום, הרי כל הרעיונות של 'לצאת לפריפריה' טובים רק לזו"צ עם ילד או שנים שעד שיגיעו למצב של סמינרים וישיבות קטנות הם כבר יתפתחו, אבל לבוא עכשיו כשהדברים עדיין לא נפתחו זה קשה.

ג) אשתי משמשת כמורה. כאשר שאלתי את מרן הגראי"ל האם לחפש מקום יותר מרווח לעבור אליו, התנאי הראשון שלו היה, שחייבים שיהיה מקום עבודה מסודר במאה אחוז ורק אח"כ אפשר לחשוב על מעבר, ואנחנו יודעים שעבודה כמורה קשה למצוא לפעמים [ומדובר במקומות מרוחקים מערים עם עבודות].

נדמה לי ששאלה זו בלב הרבה אברכים כמוני שנמצאים באותו מצב ואין להם את הלוקסוס לצאת מהעיר ולחפש מקום תורה בהיבנות.

בברכת יישר כח על הגליון, י.ה.פ.

תשובה:

אנו ממשיכים להשיב על שאלה זו שהובאה כבר בגליונות הקודמים, כשהפעם נתייחס לנקודה השלישית שמעלה הכותב, והיא הקושי המשך בעמוד הבא

תגובות והערות על המדורים השונים יתקבלו בברכה בדוא"ל: Alon@hagmach.org.il או 6428158@gmail.com

מכתבים מובחרים יפורסמו בל"ג (ניתן בעילום שם)

פניות לגמ"ח המרכזי בדוא"ל: office@hagmach.org.il או בפקס: 02-6428158

יו"ל ע"י הגמ"ח המרכזי | עורך: הרב יעקב גולדשמידט | כותבים ומשתתפים: הרה"ג ר' יצחק אייזיק וינברג, הרב צבי רבינסקי, הרב ישראל גוטמן, הרב פנחס אריה רוזנטל, הרב יעקב סירוטה, הרה"ג ר' אשר וסרמן, הרב יהונתן שורק

עיצוב גרפי: סטודיו ספציפ 0548-540-650 | winterntz@gmail.com | לפניות לועדה הרוחנית: הרה"ג ר' חיים כהנא 5610681@gmail.com

כל ההוצאות אשר תוציאו לכבודי כאשר יושת עלי, ובלבד שכולכם תבואו לבושים במיטב המלבוסים לכבוד החתן והכלה ולכבוד משפחתנו הכבודה".

המכתב התקבל בביתו של הבן העשיר בתרועות צהלה. עוד באותו יום הוזמן החייט המפורסם ביותר בכל הפלך, שאמנם גבה בעבור שירותיו מחיר לא מבוטל בעליל, אבל לאחר מכתבו של האב זה כמובן לא היה שיקול, מה גם שההוצאות כלל לא יפלו בחשבוננו של הבן הקמץ.

במשך כל אותו היום היה החייט המהולל לעסוק בלקיחת מידות בני ביתו של העשיר, בהקשבה לרצונותיהם וברישום מדוקדק של ציפיותיהם. בעיקר אהב את הערתו של המזמין שיכסף לא תהיה בעיה כאן. יעלה כמה שיעלה...!

ימים ספורים לפני מועד החתונה, הגיע החייט עם כל הבגדים אל ביתו של העשיר. כולם מדדו את בגדיהם המפוארים והזהורים, והרגישו כי הם היו שווה כל מחיר; הם נראו כמו משפחת אצולה נוצצת!

טרדות רבות היו על ראשו של העשיר לקראת הנסיעה לחתונה הגדולה, אך למרות הטרדות הוא זכר גם את אחיו המתגורר בסמוך - שאביו כזכור בקשו להזמינו בשמו אל החתונה. הוא הגיע אל ביתו הדולף והמט ליפול של אחיו, להודיע לו על שמחת החתונה ולהזמינו בשם אביו לחגיגת השמחה.

אחיו העני שמע את החדשה המרעושה, וכמובן התמלא שמחה גדולה. אך בטרם נלכד לגמרי בשמחה, נעגמו פניו. הוא השפיל את עיניו ואמר: "אבל אין לנו בכלל בגדים מכובדים לאירוע? ואיך בכלל נגיע לשם? הרי אין לי אפילו כסף לעגלה!"

במציאת מקומות עבודה בערי הפריפריה, כשהשאלה העולה היא האם כדאי לעבור למרות האתגר שהדבר צופן בחובו.

במקרים רבים נושא העבודה ניתן לבירור לפני המעבר. הדבר דורש מאמץ זמני של בירורים יסודיים, ולפעמים גם נסיעות ממושכות לראיונות עבודה וכדו', אבל באופן כללי, המציאות היא שבעבודת הוראה בפרט, קיים כיום היצע גדול יותר דוקא במקומות רחוקים, ובפרט כאשר מגיעה מורה מירושלים או מבני ברק וכדו' עם נסיון וותק, יש לה סיכוי גדול להיות מבוקשת מאד במקומות אלו.

אמנם, בירורים אלו דורשים קצת יוזמה ומאמץ, אולם זהו מאמץ חד פעמי, ואחר כך מגיעה שלוות הנפש, במגורים בדירה מרווחת יותר ופחות חובות.

העצלות הטבעית מובילה לשמרנות וכבדות, אבל כתוצאה מזה נגרם סבל מתמשך וגדול יותר. ולכן, ודאי עדיף להתאמץ בבירורים במשך תקופה, ולהגיע לאחריהם אל המנוחה ואל הנחלה.

ביקשנו מהרב צבי רבינסקי מראשי ועדת הדיור להוסיף מעט על דבריו החשובים של ראש הישיבה ולשתף אותנו בידע הרב שיש לו בתחום הפריפריה.

הרב רבינסקי:

ראשית, כפי שהשיב ראש הישיבה, ההיצע למשרות חינוכיות בקהילות אלו גבוה דווקא. ידוע לי על נושאות משרה רבות באותן קהילות שימיובאות מערים אחרות, דבר שמסמל את הצורך במורות ומנהלות בתחום. כמובן שחשוב לבדוק כל מקום לגופו כי יש מקומות המסודרים יותר ויש פחות.

אך מאחר וחלק מהקוראים אשר השאלה נוגעת לגביהם אינם עוסקים בהוראה, אוסיף ואציין נתון מאד חשוב. בערי פריפריה רבות וטובות, דוגמת עפולה, כרמיאל, צפת, קרית אתא, נוף הגליל, טבריה, קרית מלאכי ועוד, העסקנים המקומיים דואגים באופן אישי ממש לכל משפחה ומשפחה המגיעה למקום שתהיה מסודרת עם פרנסה. ביודעי ומכירי קא אמינא, על שלוחא דרבנא מסורים בלב ובנפש לציבור, אשר לא ינוחו עד שהאשה תמצא עבודה מתאימה, הם 'יהפכו' את העולם, ייצרו קשרים עם מעסיקים ולא יהיו רגועים כשלמשפחה מהקהילה אין עבודה. למשל, ידוע לי על שליח ציבור שמנהל משאים ומתנים עם חברות המעוניינות להיכנס לקהילה על מקומות עבודה רבים שיוקצו לנשות הקהילה. וזה היתרון הגדול בקהילות אלו; אם בערים הגדולות למישהו אין עבודה, זה לא מעניין אף אחד. בקהילות אלו יעשו את כל המאמצים לעזור.

אך ברצוני לשקף היבט נוסף ומעניין שיש למגורים בפריפריה בהקשר הכלכלי, שכשמתבוננים בו לעומק מגלים כי מדובר ברווח כפול ומכופל!

דרך העולם, שהילדים מעדיפים לכתחילה לגור בקרבה להורים. אלו שיכולים משלמים את המחיר הגבוה של קניית דירות במרכז או שוכרים

המשך בעמוד הבא

לשאלות לנשיא הגמ"ח לחצו כאן

או בדוא"ל: 6428158@gmail.com / Alon@hagmach.org.il

למרות אי הנוחות הכרוך בכך וחוסר הכדאיות הכלכלית. אחרים פועלים בחכמה ושולחים את הילדים לפריפריה. אך כאשר הורים שבעצמם גרים בפריפריה מחדשים את בתם, אין ציפיה מהם לשלם סכום גבוה שיתאים לדירות במרכז, כי אדרבא - הנוחות המיטבית היא שהילדים יגורו ליד ההורים וזה לכתחילה ולא בדיעבד. ואם כן הרווחנו כפול: גם מה שההורים חסכו בדירה שלהם, וגם שלבנותיהם לא יצטרכו להוציא סכומים גבוהים.

ניקח כדוגמא משפחה מכרמיאל. כשהבת מתחתנת הם קונים לה דירה לידם בכ 550,000 ש, כשאם מתוכם הזוג יקח על עצמו כ 250 אלף, נשאר להורים לתת סכום של כ 300,000 ש לשני הצדדים יחדיו, שהוא סכום נמוך מאד בהשוואה למה שצריך להוציא על דירה במרכז. הרי לנו שוב כדאיות כלכלית בלתי מבוטלת בעליל בעצם המעבר לפריפריה, אשר בודאי שהוא בפני עצמו שווה את הטרחה במציאת העבודה בהתחלה.

מלווה ולווה

שו"ת בענייני הלואה וחסד מדברים הנוגעים למעשה

הרה"ג ר' פנחס וינד שליט"א, ראש בית ההוראה לענייני ריבית

'משלוח מנות' למוכר שלא קיבל עדיין את כל התשלום

שאלה:

אחד קנה דירה מידידו משכבר הימים, ועדיין לא שילם לו את כל הסכום, האם מותר לו לשלוח לו 'משלוח מנות' בפורים, בעוד שאין כוונתו רק משום ההלוואה, כי אם גם על הידידות השורה ביניהם תמיד?

תשובה:

יש מקום להקל בזה.

סברת הדברים:

פסק הרמ"א (יו"ד קס ד), שבחוב מחמת מכר מותר להוסיף מתנות צדדיות כשאינו מפרש דהיינו משום ההלוואה, אלא שמצינו ברעק"א ובית מאיר (שם) שהחמירו שההיתר הוא רק כשהוא מוסיף דברים בתוך המכר, וכגון שמוסיף לספק יותר סחורה ללוקח, אבל כשמוסיף דברים צדדיים שאינם קשורים להלוואה, אסור להוסיף גם במכר, וחששו הפוסקים להלכה להחמיר כשיטת רעק"א והבית מאיר, ולפי"ז לכאורה יש להחמיר במעשה זה.

אולם במעשה זה אפשר שקל יותר, שמסתבר שכל החומרא של רעק"א והבית מאיר הוא שכל שאינו נכלל במכר עצמו הרי זה ניכר שהוא משום ההלוואה, [ועי' שו"ע הרב (סעי' ח) שההיתר של הוספה במכר הוא משום שאינו ניכר, ועל כן ס"ל שאם אינו בכלל המכר ניכר התוספת], ואם כן כשיש סיבה נוספת למשלוח מנות דהיינו שהוא גם ידידו, אפשר שמותר לכולי עלמא, ואף לרעק"א והבית מאיר. ועי' באריכות בספרנו 'עומק הרבית - ברית פנחס' (סי' ב, ג).

העשיר שלף מספר מטבעות, נתן אותן לאחיו והדריך אותו לשכור בהן את שירותיו של העגלון הזול ביותר. לפני שנפנה לדרכו הפטיר, שיזכור בבקשה לבקש את המטבעות הללו חזרה מאביו ולהחזירם לו בהקדם.

מיותר לתאר, כמה עגומה היתה התמונה, כאשר משפחת העשיר הופיעה במיטב המחלצות ולצדה בני משפחת העני עטויים בסחבותיהם - - -

החתונה הסתיימה לה וגם ימי השבע ברכות. הגיע הזמן לשוב הביתה.

כשהגיע הבן העשיר אל אביו להיפרד, וכמו בדרך אגב, הזכיר את ענין ההבטחה לשלם על הבגדים היקרים שרכש, היישיר האב את עיניו הכאובות ואמר לו: "ראה יקירי! אכן כתבתי לך במכתב שאשלם לך את כל ההוצאות שתוציא לכבודי, והתכוונתי לכך. אבל ברגע שראיתי איך השארת את אחיך האביון בבגדיו הבלויים, הבנתי כי בעצם לא היתה לך כל כוונה לכבודי, וכי כל שעשית לא עשית אלא לכבודך. ועל כבודך, במחילה, לא הבטחתי לשלם. בושתי בך, בני! בושתי בך על שלבך ערל ועיניך סומות כל כך עד שלא שמת לב אפילו למצוקת אחיך בשרך, ובודאי שלא אכפת לך מכבודי שבשמחתי בני יהיה לבוש כאחרון העניים".

את המשל הזה המשיל המגיד מדובנא בבואו להסביר את עניינם של שתי מצוות יום הפורים: משתה ושמחה ומתנות לאביונים. הוא רצה לתאר, איך נראית התמונה שיהודים רוקדים משמחה, שרים, אוכלים ושותים מכל טוב הארץ, ובה בעת, האח האביון, המסכן, שאבא ציווה עלינו להזמינו ולדאוג לו, הוא יושב לו בדד, בחושך, חסר כל, ודמעות עצב ממלאות אותו ביום בו נצטוונו על השמחה.

אי ש את רעהו

מכתבים למערכת

בענין המדובר בבטאונכם החשוב לאחרונה.

רציתי להציע, שתחת הנידונים האין סופיים בענין נתינת הדירות, האם ראוי או לא, לנסות למצוא פתרונות המניחים את הדעת, כי הדברים באמת יושבים על מקום ששני הצדדים המדוברים בעייתיים.

הגמ"ח המרכזי במקומו כתחנה משמעותית בשלב לרכישת הדירה בקרב רוב הזוגות הצעירים רוכשי הדירות בציבור שלנו, הוא אחד מהאפשרויות המעשיות באמת לפתרון היצירתי הבא:

יוקצו פרויקטים של דיור מיוחדים לזוגות שרוכשים דרך הגמ"ח המרכזי, כשההטבה לזוגות היא שהם יוכלו לרכוש את הדירות בתשלומים. כמו כן, הרכישה המרוכזת של ציבור גדול תוזיל את הדירות. הורים יוכלו לרכוש לילדיהם שבגילאים נמוכים דירות בפרויקטים אלו (באם חברים בגמ"ח), ובינתיים יקבלו תשואה מהשכירות. זה יהיה אפיק השקעה בטוח, וגם חסד.

אינני עוסק בתחום ולכן איני יודע אם מהלך זה הגיוני כלכלית וחוקית, אך זה רק רעיון אחד ומן הסתם אנשי מעשה יוכלו ליצור תוכניות מתוכננות יותר בסיעתא דשמיא. אני משוכנע שאם יהיו פתרונות שמניחים את הדעת עם הזמן אנשים יתחברו ויתנו אימון.

בתפילה שיתקננו הבורא בעצה טובה ושלא נגיע לידי מכשול ונזכה לגאולה באמת.

אברהם יצחק אורנטליכר - קרית ספר

תודה רבה על העלונים החשובים והמעניינים.

העלונים שלכם ממש מעוררים את השיח על נושא שכולם חושבים, ויוצרים תקווה לתחילת השינוי. תבורכו משמים

נעמה

באחד העלונים האחרונים הובאה שאלה מאחד הקוראים ובה ניסוח שמשמע ממנו שלבן של הקורא יש ציפיות כספיות מהוריו ומהורי הכלה.

ובכן, לדעתי מן הנכון היה להשפיע על הצעירים, שיבינו שאין זה מן הכבוד להוריהם שבענייני הכספים יחוו דעה. ההורים עושים את מירב מאמציהם על מנת לתת ככל האפשר לילדיהם והיכן שמענו שמקבל מתנה דן עם נותן המתנה על גובה המתנה?

ובכלל, חתן וכלה בעלי מידות טובות, אינם מתערבים גם בהחלטות אחרות הקשורות לחתונה - כשיש להן השלכות כספיות על ההורים. למשל בחירת האולם, התזמורת ועוד. הכרתי פעם משפחה אשר כל ילדיה התחתנו באולמות פשוטים, והבת הקטנה רצתה מאד אולם יוקרתי מסוים, והוריה שראו שזה חשוב לה הוציאו על חתונתה יותר מאשר על שאר החתונות. אם היא היתה מכבדת את הוריה בשלימות, הם כלל לא היו יודעים על רצונותיה אלו והיא לא היתה גורמת להם להוציא סכום שלא תכננו. זהו דבר שנראה מן השכל הישר.

ש. סילבר

למכתבים ותגובות לחצו כאן

או בדוא"ל: 6428158@gmail.com / Alon@hagmach.org.il

איך אפשר בכלל לשמוח כשיש יהודים אביונים שאין להם מה לאכול? איך אפשר לרקוד ולהשתכר, כשהשכן מלמטה או מלמעלה יושב מול שולחן ריק? אי אפשר.

לכן, נצטוונו לקיים קודם כל ובהידור את מצוות מתנות לאביונים. לדאוג לאלה שאין להם. רק כך נוכל יחדיו לשמוח בשמחת החתונה, כשאבינו בוראנו זמין את פמליה דיליה ויאמר אליהם: "חזו בני חביבי, שהם עוזרים אחד לשני, שהם דואגים זה לזולתו, שהם אינם מפקירים את בני הזקוקים להם!"

כי רק כך אפשר באמת לשמוח ולשמח את אבינו הגדול, על ידי שאנו זוכרים בכל מצב גם את אלו שאין להם. על ידי שלא שוכחים את האחים שמתייסרים בייסורי המחסור.

לא רק בפורים, אלא כל השנה, חברי הגמ"ח המרכזי זוכים לשמח את האחים הנצרכים. כל כך הרבה יהודים נעזרים בגמ"ח! אין לך לימוד זכות וסניגוריה טובה מזו - שבשעה שאנו שמחים, אוכלים ושותים במשך כל השנה, הכסף שלנו עושה חסדים עצומים.

מוטב לאדם להרבות במתנות אביונים מלהרבות בסעודתו ובשלוח מנות לרעיו

(רמב"ם מגילה ב"ז)